

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. וקולית המוקדשין הנוגע בהן בין סתומים בין נקובים טמא2
- ב. קולית נבלה וקולית השרץ הנוגע בהם סתומים טהורים נקובים כל שהוא ... את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא 2
- ג. נוגע אין אבל מאהיל לא ... דליכא כזית מוח בפנים3
- ד. לעולם דאיכא כזית ומוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ ומאי נוגע דקתני מאהיל 3
- ה. קולית נבלה וקולית השרץ כי לא נקבו ... טהורים ... כגון דאיכא כזית מוח המתקשקש גבי מת טומאה בוקעת ועולה נבלה כיון דמתקשקש הוא ניקבה אין לא ניקבה לא4
- ו. הנוגע בכחצי זית ומאהיל על חצי זית או חצי זית מאהיל עליו טמא ... זה הכלל כל שהוא משם אחד מצטרף וטמא משני שמות טהור5
- ז. אבל הנוגע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית טהור6
- ח. מלא תרווד רקב מטמא במגע ובמשא ובאהל ... במשא ובאהל הא קא טעין ליה לכוליה והא קא מאהיל אכוליה אלא נוגע הא לא נגע בכוליה6
- ט. אמר אביי למטה מטפח אהל נגיעה למעלה מטפח אהל גרידא רבא אמר אפילו למעלה מטפח נמי אהל נגיעה הוא והיכי דמי אהל גרידא בהמשכה...7
- י. תיבת המגדל שיש בה פותח טפח ואין ביציאתה פותח טפח טומאה בתוכה הבית טמא טומאה בבית מה שבתוכה טהור מפני שדרך טומאה לצאת ואין דרך טומאה ליכנס7
- יא. העמידה בפתח ופתחה לחוץ טומאה בתוכה הבית טהור טומאה בבית מה שבתוכה טהור8

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף קכה.

א. וקולית המוקדשין הנוגע בהן בין סתומים בין נקובים טמא

כבר התבאר במסכת פסחים דף פג. שאע"ג שעצמות אינם בשר ואינם נאכלות, ומן התורה אין בהם דין נותר, מכל מקום מדרבנן אפילו קולית הפיגול¹ או הנותר שהיא סתומה הנוגע בה בידיו נטמאו ידיו כדין הנותר שמטמא את הידים, שגזרו חכמים שהעצמות של קדשים ששמשו נותר או פיגול כלומר שעצמות המשמשים את המזבח הכנוס בתוכם שהוא נותר, מטמאין את הידים גם הם כנותר, הואיל ונעשו בסיס לדבר האסור.

ב. קולית נבלה וקולית השרץ הנוגע בהם סתומים טהורים נקובים כל שהוא ... את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא

כבר התבאר לעיל דף עז: שאלו דברים² שאין מטמאין מן הנבילות, העצמות³ והקרניים והטלפים אפי' עיקרן הרך שאם יחתך מן החי יוצא דם. אולם עצם שיש⁴ בו כזית מזה בפנים מטמא כבשר, שמוח הרי הוא כבשר⁵ ובנבלה טמא במגע ובמשא, ובמת טמא גם באהל. אולם אינו מטמא במגע אלא כשיהא העצם פתוח שיהא ביכולת ליגע בהמוח ואף במשא אינו מטמא שכל שאינו בא לכלל מגע אינו בא לכלל משא.

¹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ה הלכה ד

² רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ז

³ דכתיב בנבלתה, ולא בעצמות.

⁴ ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן ו סעיף א

⁵ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לפיכך עצם שיש בה מוח הנקרא קולית הנבילה⁶ וכל עצם שיש בו מוח קרוי קולית⁷ אם סתום מכל צדדיו, הנוגע בה או נושאה טהור⁸ אם אין בה מוח שיכול להעלות ארוכה, כלומר להתרפאות וכן קולית השרץ הנוגע בה טהור אף על פי שהיא מליאה מוח, אם אינו מעלה ארוכה, שכל דבר מן הנבילה שאינו מטמא במגע אינו מטמא במשא.

ניקבה כל שהוא אפילו כחוט השערה שאפשר להכניס בו חוט השערה של ראשו או זקנו, והרי הוא מיטמא בכך, לפיכך הרי הקולית שומר למוח והנוגע בקולית, ובנבילה אף הנושאה טמא.

ג. נוגע אין אבל מאהיל לא ... דליכא כזית מוח בפנים

שאר עצמות⁹ המת שאין בהן רוב מניין ולא רוב בניין ולא שדרה שלימה ולא גלגולת שלימה ואין בהן מוח¹⁰ אם היה בהן רובע הקב הרי אלו מטמאים כמת במגע ובמשא ובאהל, היו פחות מרובע אפילו עצם כשעורה מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל.

ד. לעולם דאיכא כזית ומוח מפנים מעלה ארוכה מבחוץ ומאי נוגע דקתני מאהיל

בטומאת מת יש לפעמים עצם שאפילו כשאין בה כזית מוח מטמא אפילו באהל.

⁶ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ב הלכה יא פרק ד הלכה ט

⁷ ר"ב פ"ט מ"ה

⁸ דאי אפשר לו ליגע במוח שבפנים ואף על גב דשומר מכנים ומוציא טומאה, הני מילי בדבר שאפשר ליגע בטומאה עצמה ואפילו לא נגע בה אלא בשומר, טמא, אבל היכא דאי אפשר ליגע בטומאה עצמה אין שומר מטמא. ר"ב שם

⁹ רמב"ם טומאת מת פרק ב הלכה ט

¹⁰ וקולית המת שאין בה מוח הנוגע בה בין סתומה בין נקובה טמא, דהא עצם כשעורה כמת מטמא במגע ובמשא, כדכתיב (במדבר יט) או בעצם אדם. ר"ב במשנה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כיצד כגון שהעצם הוא אבר כמו קולית וכיוצא בה, ואבר מן המת מטמא גם באהל גם בלא כזית בשר רק שצריך שיהא בו בשר גידין ועצמות, ואפילו חסר הבשר שמבחוץ אם יש בו כדי להעלות ארוכה טמא כמת עצמו.

ולפיכך כיון שמוח שבתוך העצם¹¹ הרי הוא מעלה ארוכה מבחוץ, לפיכך קולית המת והוא עצם הסתום משני קצותיו אם יש בתוכה מוח¹² שעומד במקומו ויש בו כדי לעלות ארוכה הרי זה כמת שלם.

ה. קולית נבלה וקולית השרץ כי לא נקבו ... טהורים ... כגון דאיכא כזית מוח המתקשקש גבי מת טומאה בוקעת ועולה נבלה כיון דמתקשקש הוא ניקבה אין לא ניקבה לא

כבר התבאר שקולית¹³ השרץ הנוגע בה ובנבילה אף הנושאה אף על פי שהיא מליאה מוח טהור שכל דבר מן הנבילה שאינו מטמא במגע אינו מטמא במשא, ניקבה כל שהוא הנוגע בה או נושאה בנבילה טמא.

בד"א כשהיה המוח שבה מתקשקש שהרי אינה מעלה ארוכה אבל אם היה עומד במקומו אם יש בו כדי להעלות ארוכה לעצם או לשרץ מבחוץ הרי זו מטמאה במגע, ובנבילה אף במשא ככל האיברים כיון שמוח הרי הוא בבשר.

אולם כל זה בנבילה או שרץ אך בעצם המת אפילו סתום ואין המוח מעלה ארוכה מטמא במגע ומשא גשם עצם המת מטמא, ואפילו באהל טמא מפני שטומאה סתומה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. דזהו כלל גדול בטומאת מת דטומאה רצוצה שאין בה חלל טפה אין הטומאה מתפשטת לצדדין אבל בוקעת למעלה ולמטה כנגדה.

¹¹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ב הלכה ה

¹² ולדעת רש"י שם אפילו לא נשאר מוח כלל יכול להעלות ארוכה והתוס' חולקים עליו וכן מבואר מהרמב"ם.

ערוה"ש שם ב

¹³ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ב הלכה יא פרק ד הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולפיכך קולית המת¹⁴ היה בה מוח המתנדנד שאינו מודבק בו, או ששפה העצם מבחוץ לרחה¹⁵ כחוט סביב במגל או בסכין שוב אינו מעלה ארוכה, ואינו כאבר, ואם יש בו כזית¹⁶ ה"ז מטמא באהל¹⁷ אף על פי שהעצם סתום מכל צדדיו טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת שהמוח כבשר לכל דבר.

ו. הנוגע בכחצי זית ומאהיל על חצי זית או חצי זית מאהיל עליו טמא... זה הכלל כל שהוא משם אחד מצטרף וטמא משני שמות טהור

המשא והמגע¹⁸ והאהל שלשה שמות הם בטומאת המת וכל שהוא משם אחד מצטרף ומטמא, ומשני שמות אינו מצטרף וטהור, כיצד:

הנוגע בכשני חצאי זיתים¹⁹ או שנשא שני חצאי זיתים בבת אחת, או שהאהיל על כשני חצאי זיתים, או שהאהיל על חצי זית וחצי זית אחר מאהיל עליו, או שהיה הוא וחצי זית תחת האהל והאהיל במקצת גופו על חצי זית אחר, או האהיל חצי זית על מקצתו הכל טמאים מפני שהוא שם אחד.

¹⁴ רמב"ם טומאת המת שם

¹⁵ ערוה"ש שם

¹⁶ ופשוט הוא דמיירי כשאין כזית בשר סביב הקולית דאל"כ א"צ להמוח כמבואר לעיל דף קיט.

¹⁷ ואף על גב דשומר מכנים ומוציא. ומ"מ בקולית המת אם יש בתוכו כזית המוח ומקצת העצם שלא כנגד המוח בבית מביא את הטומא לבית מדין שומר. ואף דעור הוא שומר לבשר בעיני דווקא שיגע בעור כנגד הבשר. מ"מ בקולית כיון דאם ינקב ישפך המוח מקרי כולו שומר כך מבואר במסכתין דף קי"ט ע"א וברש"י שם. ואף היבא דא"א לבא לידי מגע לא מטמא משום שומר כמו הכא קולית נבילה סתומה צ"ל דהתם מקרי אתיא לכלל מגע דאילו מאהיל על העצם שנגד המוח טמא משום טומאה בוקעת ועולה והוי כמגע ועיין מהרש"א דף קב"א ע"ב בתד"ה נוגע אין. תוס' רע"א במשנה שם

¹⁸ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ד הלכה יד

¹⁹ תימנה הא להדיא אמר ר' יוחנן בחולין [קכ"ד ב] אין נוגע וחוזר ונוגע דשני נגיעות אין מצטרפות, והוא בעצמו כתב מקודם בדין ה' כזית מן המת שחתכו לחלקים ורדדו ודבקו וכו' ואינו מטמא במגע קצתו אף על פי שחיברו וכו', עכ"ל. וצ"ל דכוונתו דבמגע קצתו אינו מטמא כלומר דליהוי כמגע כוליה אבל אם נגע בכולו שפיר טמא. וכן צ"ל מה שכתב בפ"א מאה"ט דין י"ב וז"ל: אבל שני חציי זיתים שתחבן בקיסם וכו' והנוגע טהור שאין חיבורי אדם חיבור וכו', עכ"ל. ג"כ כוונתו כשלא נגע בכולו. ואולי דחקו ממה שברפ"ג אומר הנוגע בכשני חציי זיתים מן הנבלה דחכמים מטמאים וכמ"ש בסעי' י"ז, והא דאמר ר"י אין נוגע וחוזר ונוגע י"ל דלר' ישמעאל שבמשנה דשם אומר כן ולא לר"ע, אבל תימא דהא ר"ע לא נחלק בזה כלל ע"ש. וכן מרש"י ותוס' שם והר"ש בפ"ג מבואר לא כן ושני נגיעות אין מצטרפות. ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן יא סעיף יט

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף קכה:

ז. אבל הנוגע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית טהור

אבל הנוגע²⁰ בחצי זית או הנושא חצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית, או שהאהיל עליו חצי זית אחר, או שהאהיל הוא על חצי זית אחר, ובן הנושא כחצי זית ונגע בחצי זית אחר הכל טהורים, שאין המגע מצטרף עם המשא לא במת ולא בשאר טומאות, ולא המגע מצטרף עם האהל²¹ ולא האהל מצטרף עם המשא לפי שאינו שם אחד.

ח. מלא תרווד רקב מטמא במגע ובמשא ובאהל ... במשא ובאהל הא קא טעין ליה לכוליה והא קא מאהיל אכוליה אלא נוגע הא לא נגע בכוליה

מת שהרקיבו²² עצמותיו בקבר ונעשו רקב מלא חפנים מאותו רקב מטמא במשא ובאהל כמת ואינו מטמא במגע לפי שאי אפשר ליגע בכולו שהרי אינו גוף אחד, ואפילו גבלו במים אינו חבור.

²⁰ שם

²¹ תמוה דזהו נגד המשנה ובין לאביי ובין לרבא מצטרפין נגיעה ואהל לאביי בלמטה מטפח ולרבא אפילו למעלה מטפח כשאנו ע"י המשכה, ואין לומר משום דאומר שם ומאן תנא דקרי לאוהל נוגע ר' יוסי היא דתניא ר"י אומר מלא תרווד רקב מטמא במגע ובמשא ובאהל ע"ש. וס"ל להרמב"ם דחכמים פליגי עליה הא אדרבא הוא בעצמו פסק כברייתא דר' יוסי בפ"ב דין י"א, וגם לא מצינו מי שחולק בזה אבל הרא"ש באמת פ"י באוקימתא דרבא והרע"ב פ"י כאביי ולא ידעתי מי הכריחו לזה. והר"ש קיצר בזה. אמנם כתב דהך דנוגע בשני חציי זיתים מן הנבלה לא גרסינן במשנה וראיה דגם בעדיות פ"ג נשנית משנה זו, ושם ליתא דהך דנבלה ע"ש. אך לפנינו איתא בעדיות ע"ש, ודברי הרמב"ם צ"ע. ויותר פלא שבפ"י המשניות ביאר בעצמו המשנה לפי הש"ס דחולין שם דבפחות מטפח מצטרף עם הנגיעה דשם אחד הוא ולמעלה מטפח אינו מצטרף עם הנגיעה, וכתב דהלכה כחכמים ע"ש. וגם הרע"ב הלך בדרך זה ותמיהני מה ראו לבחור באוקימתא דאביי ולא כרבא, ואדרבא פשטא דמשנה הוא כרבא כמ"ש ומחזורתא כפ"י הרא"ש [וכ"מ מא"ר רפ"ג דאהלות]. ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן יא סעיף כ – כא

²² רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ב הלכה יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

**ט. אמר אביי למטה מטפח אהל נגיעה למעלה מטפח אהל
גרידא רבא אמר אפילו למעלה מטפח נמי אהל נגיעה הוא
והיכי דמי אהל גרידא בהמשכה**

י"א²³ שכל אהל שמאחיל על הטומאה והוא למטה מטפח שאין הפסק טפח בין האהל להטומאה זהו כמו נוגע, ומצטרף לנוגע. אבל למעלה מטפח הוא אהל ואין מצטרף לנוגע²⁴. וי"א²⁵ שגם למעלה מטפח הוא אהל נגיעה ומצטרף עם מוגע, אך אהל שעל ידי המשכה והיינו שאינו מאחיל בעצמו על הטומאה או הטומאה עליו, אלא שדבר אחר מאחיל עליו ועל הטומאה דזה מקרי טומאה על ידי המשכה, כלומר שהדבר האחר ממשיך ע"י אהילו הטומאה עליו זה אהל גמור ואינו מצטרף עם מוגע²⁶.

**י. תיבת המגדל שיש בה פותח טפח ואין ביציאתה פותח טפח
טומאה בתוכה הבית טמא טומאה בבית מה שבתוכה טהור
מפני שדרך טומאה לצאת ואין דרך טומאה ליכנס**

המגדל עומד²⁷ בתוך הבית והטומאה בתוכו או בתוך התיבה שלו²⁸ אף על פי שאין ביציאתו פותח טפח הבית טמא, טומאה בבית מה שבתוכו טהור שדרך הטומאה לצאת ואין דרכה להכנס.

²³ ערוך השולחן העתיד הלכות טומאות מת סימן יא סעיף כ – כא

²⁴ והטעם שיש חילוק בין למטה מטפח לבין למעלה מטפח משום דלמטה מטפח הוא רצוצה הטומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואין הטומאה מתפשטת לצדדין, ולכן הוא כנגיעה אבל למעלה מטפח הטומאה מתפשטת לצדדין וזהו אוקימתא דאביי ובר"ב במשנה משמע כאביי וכן עיין בר"ש שם

²⁵ זוהי דעת רבא ועיין ערוה"ש שם יז ונראה פשוט דהלכה כרבא ומגע עם אהל מצטרף כשאינו ע"י המשכה, וכ"כ בפי' הראש במשנה שם

²⁶ ובטעמא דרבא י"ל דכשמאחיל על הטומאה או הטומאה עליו י"ל גוד אסיק גוד אחית והוי כנוגע ממש אבל ע"י המשכה וודאי מקרי אהל ולא מגע, אף שלדינא אין חילוק בין אהל למעלה מטפח ובין אהל שע"י המשכה.

²⁷ רמב"ם הלכות טומאות מת פרק יח הלכה ד

²⁸ ומ"ש היה המגדל עומד בתוך הבית וכו'. פי' כי אמרינן טומאה בבית מה שבתוכו טהור מיירי בשדלת המגדל מוגף שהמגדל מציל וחוצץ לפי שאינו מקבל טומאה דכלי הבא במדה הוא וכשטומאה בתוכו הבית טמא אף על גב שדלת המגדל מוגף לפי שדרך הטומאה לצאת וכיון שהיא בתוך הבית כל מה שבבית טמא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

יא. העמידה בפתח ופתחה לחוץ טומאה בתוכה הבית טהור טומאה בבית מה שבתוכה טהור

מגדל הבא²⁹ במדה³⁰ שהוא עומד בתוך הפתח ונפתח לחוץ³¹ טומאה בתוכו
הבית טהור טומאה בבית מה שבתוכו טמא שהרי הוא פתוח בתוך הפתח
ודרך הטומאה לצאת ואין דרכה להכנס

אבל אם היה דלת המגדל פתוח אפילו בטומאה בבית טמא היה טמא מה שבתוך המגדל שהרי הטומאה
במגדל דרך פתחו שהוא בתוך אהל הבית:

שם²⁹

³⁰ מגדל הבא במדה וכו' עד כלים שבתוכו טהורים. פ"ד דאהלות כלשון רבינו והנה יש בספרי הדפוס חסרון
בדברי רבינו וכך צריך לכתוב אצל מ"ש ונפתח לחוץ טומאה בתוכו הבית טהור. והתנה במגדל הנזכר בפרק
זה שיהא בא במדה דהיינו שיהא מחזיק מ' סאה שהם כוריים ביבש ולזה יהיה חוצץ בפני הטומאה אבל אם
היה פחות מזה הנה הוא יקבל טומאה כשאר כלים המקבלים טומאה ולא יציל על כלים שבתוכו. ומ"ש שהוא
עומד בתוך הפתח ונפתח לחוץ

³¹ מיירי שהמגדל ממלא כל הפתח ואין פותח טפח מכל צד למעלה ולמטה ומן הצדדין נמצא שאין מקום
לצאת הילכך הטומאה בוקעת ויוצאת דרך דופני המגדל. כס"מ ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת
סימן לז סעיף טו – יז שכתב ועדיין אינו מובן דאי משום סוף טומאה לצאת הא הרמב"ם לא ס"ל זה כמ"ש,
ושנאמר דהוה כקבר סתום הרי בעינן פרץ פצימיו דווקא. ועוד כיון דהמשנה אומרת הטעם שדרך טומאה
לצאת וכו' כמו במשנה הקודמת ושם הסביר הרמב"ם מטעם אהל בתוך אהל, א"כ בע"כ גם בכאן יש טעם זה.
ולכן נ"ל שהאמת כן הוא, והרמב"ם בחיבורו דקדק לומר בדין זה דלכן טומאה בבית מה שבתוכו טמא, שהרי
הוא פתוח בתוך הפתח ודרך הטומאה לצאת ואין דרכה להכנס, עכ"ל. וביאור הדברים דהוה ככרישא, כהך
כללא דאהל בתוך אהל והיתה הטומאה בפנימי גם החצון טמא. ולכן כאן כשהמגדל עומד בתוך הפתח מקרי
הבית פנימי והמגדל חצון, וכשיש הטומאה בבית הוה כאלו הוא במגדל ולא להיפך וזהו תו"ט כתב בשם
מהר"ם דיש מתחתיו טפח ונכנסת הטומאה לשם וממילא שתצא דרך שם ע"ש. וכ"ז למעם דסוף טומאה לצאת
ולא לדעת הרמב"ם ז"ל. אבל הר"ש והרע"ב גרסו טומאה בבית מה שבתוכה טהור, וכן מבואר בתוספתא
פ"ה, וזהו כשיש מקום לטומאה לצאת שלא דרך המגדל, כגון שאינו ממלא כל הפתח והרי אין סוף טומאה
לצאת. ולרמב"ם נוקי התוספתא כשאין המגדל בולט חוץ לפתח ואינו נחשב כחצון לגבי בית, והטומאה יש
לה מקום לצאת והמשנה מיירי כשבולט חוץ לפתח כדדייק לישינה שאומר שהרי הוא פתוח בתוך הפתח,
כלומר ובולט חוצה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

